

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ראשון

היכל
שמיני

מאמר

כי תבואו גו' ושבתה – תרפ"ב

מכבוד קדושת

אדמו"ר יוסף יצחק

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"ק

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים ושמונה לבריאה

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

הרה"ת ר' משה הלוי וזוגתו מרת מנוחה קריינדל

בניהם ובנותיהם

הרה"ת שלמה הלוי וזוגתו מרת חנה, ובתם רחל ובנם ישי הלוי

מרת זיסי ובעלה הרה"ת אהרן משה גראסבוים

בנותיהם ובנם חי' מושקא, חנה מרים, יאשא ליבא,

אברהם אליעזר ושיינא

מרת חנה ובעלה הרה"ת שניאור זלמן שפירא

ובניהם מנחם מענדל, חיים צבי הירש ואברהם אליעזר

הרה"ת יוחנן הלוי וזוגתו מרת אסתר יהודית

ובנותיהם מושקא, ברכה רבקה וזיסי

מרת חי' ובעלה הרה"ת חיים הלל מטוסוב

ובנם מנחם מענדל

הרה"ת שמואל זאנוויל הלוי וזוגתו מרת לאה

מושקא

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

קליין

כופין אותו עד שיאמר רוצה אני כו', והיינו להיות בע"כ אתה חי⁵⁰⁹ וע"ד מארז"ל⁶²⁷ כאילו כפאו כו' מפני שאין רצונו מתיישבת בשום דבר מעניני העולם כ"א באלקות כו', וגם בזה אין רצונו מתיישבת בהגילויים וההארה מאוא"ס שמאיר בג"ע כו', כ"א פנימיות חפצו ורצונו להכלל בעצמות אוא"ס ב"ה כו'.

ועפי"ז מ"ש כי תבואו אל הארץ, דארץ הוא בחי' רצוא, ומיד כאשר תבואו [ו] אל הרצוא אשר אני נותן לכם, וכנ"ל דרצוא שלמעלה הנה מזה נעשה הרצוא בהאדם למטה, אז העיקר הוא ושבתה הארץ שי[הי] בחי' השוב, דכל תכלית ועיקר הרצוא דשלימות שלו יהי' עפ"י השוב וזהו שביתת הארץ דוקא דשלימות הרצוא הוא ע"י השוב, ופי' כי תבואו [ו] דהנה רבינו הבעש"ט מפרש⁶²⁸ בא אל התיבה⁶²⁹, שצריכים לבוא ולכנוס באותיות התפלה, וזהו כי תבואו, פי' כי תכנסו אל הארץ שהוא בחי' הרצוא שזה בא ע"י העבודה דתפלה, דאז הוא אשר אני נותן לכם, דהרצ[וא] שלמטה הוא ע"י הרצוא שלמעלה, אז מיד ושבתה הארץ שהוא בחי' השוב שמשלים את הרצוא כו'.

פתח דבר

לקראת ש"פ בחוקותי הבעל"ט, הננו מוציאים לאור – בפעם הראשונה מכת"ק – את המאמר ד"ה כי תבואו גו' ושבתה אשר לכ"ק אדמו"ר מוהרי"צ משנת תרפ"ב (תדפיס מספר המאמרים תרפ"ב שמכינים עתה לדפוס*), והוא המאמר השישי מהמשך מצה זו תרפ"ב.

*

לתועלת הלומדים באו בשולי הגליון מראה מקומות וצינונים – נערכו ע"י הרה"ת ר' אהרן לייב (בהרשד"ב) שי' ראסקין.

מערכת „אוצר החסידים“

י"ג אייר, ה'תשס"ח
ברוקלין, ניו.

(* בהזדמנות זו אנו פונים לכל לומדי ומעיני המאמרים שבאם יש להם איזו שהיא הערה או תיקון טעות וכיו"ב נא לשלחם למערכת „אוצר החסידים“, 770 איסטערן פארקוויי, ברוקלין, ניו. או בדואר אלקטרוני: editor@kehot.com, כדי שנוכל לתקנם בעת הדפסת הספר.

MA'AMAR

KI SOVOU .. VESHOVSO (#6) 5682

Copyright © 2008

by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 778-4148

editor@kehot.com

www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch, Inc.

Printed in Israel

נדפס בבית-ספר לדפוס „יד החמשה“, כפר-חב"ד. טלפון: 03-9606-237

(627) נדרים כ, ב.

(628) ראה צוואת הריב"ש סימן עה. כתר שם טוב (קה"ת, תשס"ד) הוספות סימן ט ואילך. וש"נ. סה"מ

תרפ"ט ע' 204 ואילך. תרצ"א ע' קד. וש"נ.

(629) נח ז, א (בדילוג).

אך הענין הוא שיש ב' מיני מס'נ⁶²⁰ הא' בנשמה האלקית שתוכלל במקור חוצבה להכלל ולהבטל באוא"ס אחדות פשוטה בבחי' כלות הנפש כו', והב' מס'נ' דהגוף לקבל עליו כל יסורי הגוף ר"ל ולא לכפור ח"ו באחדותו ית' שוהו"ע קדה"ש בפו"מ או גם בכח בהשערה בנפשו איך שמכריחי' אותו על כפירה ר"ל ומייסרים אותו משו"ז בכל היסורים והוא עושה ההסכם בנפשו לקבל כל היסורים ולעמוד בנסיון כו', ומס'נ' זה דהגוף זהו באו' ובכל נפשך אפי' נוטל את נפשך שבגוף כו' וע"ז אמר ר"ע כל ימי הייתי מצטער כו' להיות בבחי' מס'נ' בפו"מ על קדה"ש מצד הגוף כו', ומה שהי' מאריך באחד זהו המס'נ' מצד הנשמה להיות בבחי' כלות הנפש להיכלל באחדות פשוטה כו', (וזה שהי' מאריך באחד בעת שבא על קדה"ש דודאי הי' בו המס'נ' מצד הנשמה גם בלא זה י"ל משום דמסירת נפש שמצד הגוף מוסיף תוקף והתגברות בהרצוא של הנשמה ולכן הי' אז דוקא מאריך באחד להיות בבחי' כלות נפש ממש כו').

ובעבודה ב' בחי' מס'נ' הנ"ל הוא המס'נ' דנה"א ומס'נ' דנה"ב, דמס'נ' של הנה"ב הוא לכבוש רוח תאותו שלא להימשך אחרי התאות ותענוגי' גשמים ואדרבא להפוך לבו להיות באהבה ורצון לה' זהו כענין מס'נ' דגוף ומס'נ' של הנשמה הוא בנה"א, דהנה ענין מס'נ' הוא מסירת הרצון כי נפש הוא בחי' רצון וכמ"ש⁶²¹ אין נפשי אל העם שפי' ⁶²² אין רצוני⁶²³, והיינו למסור כל הרצון איליו ית' שלא יהי' לו שום רצון אחר כלל, וכמ"ש⁴⁹⁴ מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ, ארץ הוא בחי' געה"ת ושמים געה"ע ועז"א לא חפצתי שלא יחפוץ לא בגעה"ת ולא בגעה"ע ולא עוה"ב⁴⁹⁵, וכל מה שעמך לא חפצתי אפי' בחי' כי עמך מקור חיים⁶²⁴ שהוא מקור התענוגים ג"ז לא חפצתי מאחר שהוא רק עמך בחי' הארה וגילוי לבד ולא בחי' עצמות כו'⁴⁹⁵, ופי' לא חפצתי ידוע⁶²⁵ כי חפץ הוא בחי' פנימיות הרצון, והיינו כי מה שבהכרח שיהי' איזה רצון גם לעניני העולם שהרי מלובש בגוף ומשו"ז הוא מוכרח לדברי' המוכרחים כו' (דבשעה שפועל בעצמו הרצוא א"צ לשכוח ע"ז, שאם ישכח ע"ז לגמרי יכול אח"כ ליפול ח"ו ממדריגתו שיהי' נמשך אחרי הדברים גשמי, משא"כ כשזוכר זה בהעלם עכ"פ נעשה כעין הסכם על הפו"מ שלא להימשך אחריהם כו') יהי' בבחי' רצון חיצוני לבד, כי גם רצון בדרך כפי' נק' רצון וכמא'⁶²⁶

(620) ראה שערי אורה ב, א. ח, א ואילך. סא, סע"א ואילך. ז, ב. שערי תשובה ח"א מה, ד ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי נ"ך ע' תפד. המשך תרס"ו ע' עא. סה"מ עטר"ת ע' שצב ואילך. ד"ה והי' עקב תשכ"ז (סה"מ מלוקט ח"ב ע' עא ואילך. בהוצאה החדשה – ח"ד ע' קצא ואילך).

(621) ירמי' טו, א.

(622) פרש"י שם.

(623) ראה סה"מ תרפ"ה ע' רנו בהערה. לקו"ש ח"ב ע' 456 הערה *9.

(624) תהלים לו, י.

(625) ראה לקו"ת שה"ש ומאמרי אדמו"ר הזקן שבהערה 495. שו"ת אדמו"ר הצ"צ חאה"ע ח"ב סרס"ג.

(626) תו"כ ופרש"י ויקרא א, ג. משנה ערכין כא, א. וראה ד"ה באתי לגני תשל"ב (סה"מ מלוקט ח"ו

ע' צט (בהוצאה החדשה – ח"ב ע' שצז) הערה 81.

5581

ב"ס"ד ש"פ בהו"ב פ"ב.

דבר⁵⁵⁹ אל בניי ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נותן לכם, ושבתה הארץ שבת לד', שש שנים תזרע שדך וגו' ובשנה השביעית שבת שבתון יהי' לארץ שבת לד'⁵⁶⁰, וצ"ל⁵⁶¹ מהו אומרו כי תבאו וגו' ושבתה, דמשמע דמיד בבואם לארץ תשבות הארץ, והלא מצות השמיטה הוא בשנה השביעית, ואי אפשר להיות שביעי אם לא שיוקדמו אלי' שש שנים וכאומרו שש שנים, ובשנה השביעית, ואיך אפשר דמיד בבואם תשבות הארץ, ועוצ"ל אומרו אל הארץ אשר אני נותן לכם, דמשמע מזה דארץ אשר אני נותן אז הם תנאי' אלו, ובארץ אחרת הוא באופן אחר. וכן מהו אומרו ושבתה, דשבייתה שייך אחרי מלאכה ויגיעה דוקא, ותיכף בבואם אל הארץ, דלכאו' אין בזה שום עבודה ויגיעה מה ענין השבייתה⁵⁶², ובכללות הענין א"מ למה מייחס השבייתה להארץ דלכאו' השבייתה היא לאנשי' עובדי עבודת הארץ, אך האמת הוא, דהנה, דבשביעית האיסור הוא רק בעבודת האדמה, ולכן מייחס השבייתה לארץ. וצ"ל מהו"ע שבייתה הארץ.

ולהבין כ"ז יל[ה"ק] משנת⁵⁶³ דעיקר העבודה הוא ברו"ש דזהו ב' פרשיו' דק"ש, והחיות רו"ש⁵⁶⁴ שהוא אור וחיות האלקי המחי' את העולמות מרוכ"ד עד סוכ"ד הוא בר[ו"ש] דוקא.

(כט) **והנה** כשם שהמשכת האור מהתכללותו בהמאור הוא בבחי' רצו"ש כמו"כ הוא גם בבחי' אור הקו שהוא ג"כ בבחי' רצו"ש שעז"א ג"כ והחיות רצו"ש דבחי' החיות שנמשך להחיות את העולמות הוא ג"כ בבחי' רצו"ש דוקא, והענין דהנה הקו⁵⁶⁴ אם היות שאינו בערך מקורו שהוא בחי' האוא"ס כמו שהוא לפני הצמצום וכמ"א מבואר שנק' ג"כ אור נבדל ומחודש לגבי מקורו מ"מ ה"ה דבוק במקורו והוא מעין מקורו ושניהם אמת ואינם סותרים זל"ז כמ"ש מזה במ"א בד"ה

(558) = מאמר ו' של ההמשך.

(559) להתהלת וסיום המאמר – ראה ריש וסוף ד"ה וידבר גו' ושבתה תרס"ב (סה"מ תרס"ב ע' רצו.

ס"ע שח ואילך).

(560) פרשתנו (בהר) כה, ב"ד.

(561) ראה לקו"ת פרשתנו (בהר) לט, סע"ג.

(562) ראה רד"ה כי תבואו גו' ושבתה תרס"ו (המשך תרס"ו ע' רכ).

(563) פרק כג. כה (לעיל ע' 000 ואילך. ע' 000 ואילך).

(564) = הקו וחוט.

ועשית ח"ש, רנ"ו⁵⁶⁵, ולכן כתי⁵⁶⁶ אני הוי' לא שניתי וקאי ג"כ על הש' הוי' שבא בגילויי דהיינו בחי' גילוי הקו שיש ד' אותיות הוי' באופן הגילוי שלו כמ"ש במ"א⁵⁶⁷, גם עז"א שלא שניתי כלל שאין בו שום שינוי וחילול וביטול ח"ו כמ"ש במ"א⁵⁶⁸ ואם ה' הארה נבדלת ממש הרי ה' בו שינוי ח"ו כו', אלא שבאמת הוא מעין מקורו ולכן כשם שבהמקור לא יש שום שינוי כמו"כ בהאור והגילוי שלו ג"כ לא שניתי כו', ובוה יובן ענין ב' ההפכים שנמצא בהקו⁵⁶⁹, הא' מה שהוא בבחי' קו המדה למדוד בחי' מדידת האורות והכלים (עמ"ש בד"ה יו"ט של ר"ה, רנ"ט, במא' ביום השמע⁵⁷⁰) שזהו מה שעושה ההתחלקות כו', והב' מה שבכוחו דוקא לעשות ההתחלקות לאכללא שמאלא בימינא⁵⁷¹ שהוא בחי' ההתחלקות והיחודים של כל האורות המסתעפים מכתר דא"ק עד מל' דאצ"י עד שיוכל להיות אחליפו דוכתייהו⁵⁷² אור החסד בכלי הגבו' כו'⁵⁷³, דהכל נמשך מבחי' הקו וכמא²⁸¹ אתה הוא דקשיר לון ומייחד לון כו' וכן התקשרות ויחוד כל הספי' בעצמות הוא ע"י הקו וכמ"ש²⁸¹ ובגין דאנת מלגאו כו', ונמצא יש בו ב' הפכים בחי' התחלקות והתחלקות כו' והיינו דלהיותו נמשך ע"י הצמצום לכן הוא בבחי' קו המדה כו' ומפני שבעצם הוא דבוק במקורו לזאת בכוחו דוקא לפעול ההתחלקות כו', ומאחר שהאור הוא מעין מקורו וא"כ ה"ה שלא בערך העולמות לזאת א"א שיאיר בעולמות כ"א בבחי' רצו"ש אלא שבכאן השוב קודם אל הרצוא, והו"ע⁵⁷⁴ מטי ולא מטי⁵⁷⁵, דבתחלה הוא בבחי' מטי שהוא בחי' ההמשכה והגילוי של האור ואח"כ ולא מטי שהוא בחי' הסתלקות האור שעולה למעלה כו', כי אם ה' בבחי' מטי לבד ה' בבחי' ביטול במציאות ולא ה' יכול להיות התהוות הכלים כלל כ"א ע"י שמסתלק האור אח"כ ע"י נתהווה הכלי וכמ"ש בע"ח שער מטולמ"ט⁵⁷⁶ וז"ל ואז ע"י התרחקו ממנו האור העליון אז נעשה באותו אור הנשאר ונתהווה בחי' כלי כו' עכ"ל. והענין הוא דכמו בתחלת שרש התגלות הכלים הרי זה ע"י הצמצום דוקא וכמ"ש בע"ח שער עגו"י⁵⁷⁷

(565) סה"מ תרנ"ו ע' שעו ואילך.

(566) מלאכי ג, ו.

(567) ראה סה"מ תרנ"א ע' כד ואילך. תרנ"ב ע' צו.

(568) ראה שער היחוד פ"ג (קט, א) ואילך.

(569) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ז ע' כג ואילך. ע' תכד ואילך. שער היחוד פט"ו (קב, ב). סה"מ

תרנ"ו שם. וראה גם סה"מ תרמ"ז ע' קכד. ע' קסד. עטר"ת ע' ב. ד"ה מן המיצר תרצ"ה פ"ח.

(570) סה"מ תרנ"ט ע' מח ואילך.

(571) ראה זח"ג קעו, א.

(572) זח"א פז, רע"א. וראה מאמרי אדמו"ר הזקן ענינים ע' סב ואילך. אוה"ת בשלח ע' תקנז ואילך.

המשך תערובת ח"א ס"ע כ ואילך. סה"מ תרס"ח ס"ע רח ואילך. ובכ"מ.

(573) מקדש מלך לזוהר שם – בשם האריז"ל. וראה עץ חיים שער לב (שער הארת המוחין) פ"ו.

(574) בהבא לקמן – ראה אוה"ת יתרו שבהערה 505 בשוה"ג.

(575) זח"א טו, ב. סה, א.

(576) = מטי ולא מטי (פרק א).

(577) = עגולים ויושר (ענף ב בהגהה. ענף ג).

הם המלאכים ונשמות סלקין אבתרה שעולים ג"כ בבחי' רצוא וכענין בתולות אחרי' רעותי' מובאות לך⁶¹⁰ שהן ההיכלות דבריאה והנשמות ה"ה עולין אחרי', וזהו אחר כך נרוצה ל' רבים דקאי על נשמות והיכלות שהן מדור המלאכים כו' דע"י שהיא מתהלכת נעשה בהם ג"כ הרצוא כו', וכמו"כ הרצוא דבחי' מל' להיות בבחי' היא מתהלכת כו' נעשה ע"י העלי' דז"א שעולה למעלה, וכמ"ש בזה"ח⁶¹¹ שם שהמל' אומרת לז"א משכני כו', כי כל עלי' של התחתון הוא ע"י שהעליון עולה ומסתלק ממנו, כי להיות שהעליון מתלבש בהתחתון ומאיר אותו הנה כשעולה למעלה ה"ז גורם הצמאון והכוסף בהתחתון שמשתוקק לעלות למעלה כו', וי"ל דהצמאון אח"כ הוא למדרי' עליונה יותר מלהאור²⁵⁹ עליון שהאיר בו קודם כו', אלא שגוף ועצם ענין הצמאון נעשה ע"י סילוק העליון כו' דלכן הארץ יש בה בחי' תוקף הרצוא יותר מבשמים וכמא⁶¹² למה נק' שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה, והיינו לפי שבשמים מאיר גילוי אלקות וכמ"ש⁶¹³ אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים כו' כמ"ש במ"א⁶¹⁴, משא"כ בארץ שאינו מאיר בה גילוי אלקות מזה נעשה הצימאון בהארץ, והצמאון שבארץ הוא למדרי' עליונה יותר מלהגילוי שבשמים וכמ"ש⁶¹⁵ ארץ לא שבעה מים שאינו מרווה צמאונה בהגילוי דשמים בחי' עלמדאת"כ כו' כמ"ש במ"א⁶¹⁶ מפני שהצימאון שלה הוא לעצמות או"א"ס ב"ה כו', אמנם גוף הצמאון נעשה בה ע"י העדר הגילוי שמאיר בשמים כו', וכמו"כ יובן בכל רצוא שנעשה ע"י העלי' של העליון, ואח"כ הרצוא של התחתון הוא במדרי' עליונה יותר כו'.

(ג) **והנה** הרצוא בעבודת האדם למטה הו"ע למסור נפשו באחד וכמ"ש בזהר בכ"ד⁶¹⁷ בענין המס"נ שהוא באחד והו"ע העלי' והכלות הנפש כו' וכן משמע ממשאמרז"ל בגמ' (ברכות דס"א ב') על ר"ע שהי' מאריך באחד עד שיצאה נשמתו משמע מזה ג"כ דהמס"נ הוא באחד כו', ולכא' צ"ל והלא על ובכל נפשך²⁴⁰ אמרו⁶¹⁸ ואפי' נוטל את נפשך א"כ הרי עיקר המס"נ הוא בובכל נפשך וכן בגמ' על ר"ע אי'⁶¹⁹ שאמר לתלמידיו כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה ובכל נפשך אפי' נוטל את נפשך מתי יבוא לידי ואקיימנו כו', הרי ג"כ שהמס"נ הוא בובכל נפשך ומ"מ ה' מאריך באחד עד שיצאה כו'.

(610) תהלים מה, טו.

(611) = בזהרי חמה (להרב אברהם גאלאנטי – הובא באור החמה לזוהר שם).

(612) ב"ר פ"ה, ח.

(613) ישע"י מח, יג.

(614) ראה תו"א ורא"א נז, ב. סה"מ תרל"ג ח"ב ע' ששה ואילך.

(615) משלי ל, טז.

(616) ראה לקו"ת במדבר ה, ג.

(617) = בכמה דוכתיין (ראה זוהר ח"ב קיט, א. ח"ג לג, א).

(618) משנה ברכות נד, א. פרש"י עה"פ.

(619) ברכות סא, ב.

דע"ז שנסתלק האור נתגלה בחי' שרש הכלי והו"ע הרשימה שנשארה במקום החלל כו' כמ"ש במ"א⁵⁷⁸ אלא שזהו רק שרש הכלי ולא כלי' ממש, אמנם כמו"כ כשהי' צ"ל התהוות הכלי בפועל שזהו דוקא⁵⁷⁹ ע"י התגלות האור לפעול כו' כנ"ל⁵⁸⁰ מ"מ הנה מהגילוי ממש א"א שיהי' התהוות הכלי מאחר שאינו בערך הכלי, כ"א ע"י שמתחלה נמשך ואח"כ נסתלק ונשאר רק רשימה ממנו הנה ע"י סילוק האור מתעבה אור הרושם הנשאר ממנו ונעשה בבחי' כלי כמ"ש בע"ח שם.

ודוגמא לזה הוא מ"ש במ"א⁵⁸¹ בענין הקושי' שהקשה המק"מ⁵⁸² מדוע בדרום אין ישוב ועיקר הישוב בצפון והלא דרום הוא חסד וצפון גבורה⁵⁸³. אך הענין כי דרום הוא ימין וצפון שמאל ולפי שימין המקבל הוא קרוב אצל המשפיע ע"ד ימין מקרבת⁵⁸⁴ לכן הוא בבחי' ביטל מאד לגבי המשפיע דאידי דטריד למיבלע לא פליט⁵⁸⁵, לכן א"א להיות שם ישוב שהוא בחי' יש ודבר, אלא דוקא בצפון שהוא שמאל המקבל ורחוק מן המשפיע ע"כ יוכל להיות יש ודבר שהו"ע ישוב העולם כו'. וכמו השר כשהוא עדיין אצל המלך הוא בטל במציאות ואינו נראה ליש ודבר, אבל כשבא למדינה שהוא מושל עלי' ואינו אצל המלך אז נראה ליש ודבר גדול. וכמו"כ יובן הנמשל דענין הישות שייך דוקא כשהוא בבחי' ריחוק מהאור כו' וכמו בז"א ומל' הרי ז"א הוא רק ט"ס⁵⁸⁶ ואין בו בחי' המל' שהוא בחי' הגילוי לפי שהוא בחי' יש, והיינו להיותו בחי' ימין וזכר חסדו⁵⁸⁷ הקרוב לגבי אוא"ס ה"ה בבחי' הביטל, ומל' שבנינה מהגבורות⁵⁸⁸ דוגמת הצפון שהוא בחי' ריחוק ה"ה בבחי' גילוי להיות בחי' עם שהן עולמות ונבראים כו', ועד"ז יובן בהתהוות הכלים שאם הי' הכל בבחי' מטי בחי' גילוי אור לא הי' אפשר להיות התהוות הכלים אלא דוקא ע"י מטי ולא מטי כו'.

והתפשטות לבד כ"א בבחי' התפשטות והסתלקות כו' כנ"ל הטעמים ע"ז, וגם זאת שבחי' המל' יש לה כוסף ותשוקה תמיד לעלות מבי"ע אל אצי' וכידוע⁶⁰¹ בענין הצמאה⁶⁰² ה"א צמאה דבחי' ה' תתאה שירדה למטה להיות בחי' בהבראם⁶⁰³ בה' בראם⁶⁰⁴ היא בבחי' צמאון ותשוקה לעלות למעלה שזהו הרצוא ואח"כ חוזר ונמשך בבחי' שוב כו'.

לב) והנה כשם שהמשכת החיות מלמעלה הוא בבחי' רצו"ש כמו"כ צ"ל עבודת האדם למטה ג"כ בבחי' רצו"ש וכמ"ש באברהם¹⁷⁷ הלך ונסוע הנגבה וידוע הפי' דהלך ונסוע¹⁷⁸ שהוא ג"כ ענין רצו"ש שזה הי' עבודתו תמיד שהי' בבחי' רצו"ש, כי להיות שהאבות הן המרכבה⁶⁰⁵ והיו דביקים תמיד באלקות הנה אופן התדבקותם א"א להיות באופן אחר כ"א בבחי' רצו"ש וכמו עוף הפורח שמנענעת בכנפי' אנה ואנה [ו]ע"ז דוקא היא עולה למעלה כו', כמו"כ כל עלי' ודביקות למעלה צ"ל ע"י רצו"ש דוקא כו', והענין הוא כי עצם העלי' הוא ע"י בחי' הרצוא שהוא מה שניתק וניזון ממקומו ועולה למעלה כו' ולהיות שבחי' הרצוא לבד אין זה תכלית הכוונה העליונה כי לא לתהו בראה אלא לשבת יצרה⁵⁰⁰ לזאת צ"ל בחי' השוב למטה, וכענין ר"ע נכנס בשלו' ויצא בשלו'⁶⁰⁶ דעייל ונפק כו'⁶⁰⁷, והשוב שאח"כ מורה על אמיתית הביטל של הרצוא. דהנה הרצוא הוא בחי' הכוסף והתשוקה לעלות למעלה וכשהוא בלי שוב ה"ז הוראה שהרצון⁶⁰⁸ הוא בבחי' תוקף הישות וא"א לו להניח א"ע להיות בבחי' שוב כו', כ"א כאשר הרצוא הוא בבחי' ביטל והנחת עצמותו כו', אז יהי' לאחר הרצוא שוב כו' וזהו דוקא עלי' אמיתית כו', ועוד שהרי נת"ל שהאור א"א להיות בבחי' התיישבות ממש בכלי ואופן התחברותו בהכלי הוא בבחי' התפשטות והסתלקות דוקא כו', כמו"כ מלמטלמ"ע א"א להיות הדביקות בבחי' התיישבות ממש, וענין ההתיישבות למטה הוא שיהי' האור בבחי' השגה ממש באדם זה א"א כ"א צ"ל אופן הדביקות בבחי' רצו"ש דוקא כו', והנה מהרצוא שלמעלה נעשה הרצוא בנפש האדם וכמ"ש⁶⁰⁹ משכני אחריך נרוצה ואי' בזהר פ' ויחי דרך"ט ע"ב כד איהי סלקא כולהו סלקין אבתרה פי' כד איהי סלקא היינו כאשר בחי' המל' עולה בבחי' רצוא למעלה שז"ע היא מתהלכת בין החיות כו', אזי כולהו

(578) ראה לקו"ת הוספות לויקרא נד, א.

(579) תיבה זו אינה ברורה בכת"ק.

(580) פרק כח (לעיל ע' 000).

(581) ראה אוה"ת יתרו שם.

(582) כ"ה בשם המק"מ (=המקדש מלך) באוה"ת יתרו שם; מאמרי אדמו"ר הזקן כתובים ח"א ע' ג; אוה"ת נ"ך ח"ג ע' אשה; המשך תעריב ח"ב ע' אי; סה"מ תש"ד ע' 260. במאמרי אדמו"ר האמצעי נ"ך ע' קבא; "ידוע מ"ש בס' מ"מ". במאמרי אדמו"ר הזקן ענינים ע' שלא; "קושיות המ"מ .. קושיות המגיד משרים" (ראה ספר מגיד משרים לישע"י סימן מב). וראה גם לקו"ת תזריע יט, ד. במדבר ד, ד. תו"ח בראשית מב, ב. ועוד.

(583) ראה זח"א כט, ב ובאור החמה שם. מאורי אור ד, כ, צ, כו. ובכ"מ.

(584) סוטה מז, א. סנהדרין קז, ב.

(585) ראה חולין קח, ב. וראה ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי נד, ד. ובכ"מ.

(586) עץ חיים שער כד (שער פרקי הצלם) פ"ג. ובכ"מ.

(587) תהלים צח, ג. השייכות של זכר (זכרון) לזכר – ראה תו"א יתרו ע, ב. אוה"ת (יהל אור) לתהלים עה"פ שם (ע' רס).

(588) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן הנחות הר"פ ע' קפו. תקס"ה ח"ב ס"ע תתפה ואילך. ע' תתצו. ביאורי

הזהר להצ"צ ח"א ע' שצו ואילך. ובכ"מ.

(601) ראה קונטרס ומעין מאמר ה פ"ב.

(602) נצבים כט, יח.

(603) בראשית ב, ד.

(604) מנחות כט, ב. ב"ר פי"ב, ב.

(605) ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו.

(606) חגיגה יד, ב (בגירסת העין יעקב. ירושלמי חגיגה פ"ב ה"א). וראה תו"א וישלח כה, ב. תורת חיים שם קצד, א ואילך. סה"מ תרמ"ט ע' רנט ואילך. לקו"ש ח"ג ע' 988 ואילך.

(607) זח"א כו, ב. וראה תו"א הוספות קז, א. מאמרי אדה"ז תקע"א ע' קפא. תורת חיים שם, ב. סה"מ תרמ"ט שם (ע' רס).

(608) כ"ה בכת"ק. ואוצ"ל: שהרצוא. בסה"מ תרצ"א שבהערה 505 בשה"ג הוא ככפנים.

(609) שה"ש א, ד.

במעלה גדולה מאד וכשנמשך הרי ירד ממדרגתו עד שנעשה בבחי' אור נבדל ומחדש כו', לכן יש כוסף ותשוקה בהאור שחושק לעלות מירידתו ולהתכלל במקורו כו', וי"ל דג"ז הוא מצד שיש ג"כ קירוב בהאור אל המאור שאם הי' בבחי' ריחוק לגמרי דהיינו שהי' בבחי' נבדל ממש ח"ו לא הי' הכוסף והתשוקה בהאור כי לא יחפוץ דבר שאינו בערכו כלל כו' (ועמ"ש בע"ח שער מטולמ"ט פ"ב דכאשר מטי בכתר אז אור החכ' חוזר להתעלם בכתר מחמת חשק שיש לה להתחבר עם הכתר כו' אך אור הבינה שהוא בחכ' אינה עולה עמה בכתר מחמת חשק הבנים שהיא אם כו' 594, וי"ל הכוונה כנ"ל דמפני שהחכ' יש לו ערך אל הכתר שהוא מקורו, וגם י"ל מחמת ששניהם הם בבחי' קירוב כו' לכן יש לו חשק לעלות כו', אבל הבינה שהיא בבחי' ריחוק מהכתר ויש לה קירוב יותר אל הבנים לזאת אין חשקה לעלות אל הכתר כ"א להיות רובצת על הבנים כו' 595, ולכן כאשר מטי בחכ' אז בינה עולה לחכ' מחמת חשק שיש לה להתדבק עמה כו' כמש"ש, והיינו לפי שח"ו הם בערך זל"ז כו' כן י"ל בד"א) כ"א מפני שיש לו קירוב אל מקורו ומ"מ הוא בבחי' ירידה לכן יש תשוקה בהאור לעלות וליכלל במקורו כו' וזהו בחי' הרצוא ואח"כ הוא בבחי' שוב שנמשך להאיר בהכלי כו'.

ו"ש 522 כי הוי' אלקיך אש אכלה וקאי על האור המאיר בע"ס דאצי" שנמשל לאש 596 דכמו שאש הוא בהתפשטות והסתלקות תמיד והיינו לפי שהאש הוא מובדל בערך מהג' יסודות וא"א להתחבר עמהם כ"א ע"י ההתפשטות וההסתלקות כו' וגם מפני שהאש חפץ ומתאוה לעלות אל מקורו להיות שהוא בבחי' ירידה גדולה לגבי מקורו שהוא האש היסודי כו', ומ"מ לא ירד לגמרי להיות במציאות גשמי ממש אלא במציאות רוחני שאינו נרגש במישוש וכדומה כו', לכן יש בו התשוקה לעלות למעלה כו', וכמו"כ נמשל האור העליון לאש שהוא ג"כ בבחי' ר"ש וכמ"ש 597 הלא כה דברי כאש ומפ' הרמ"ז 598 דברי הוא בחי' מל' דא"ק דמשם שרש הגילויים באצי', וכמו"כ יתפרש על בחי' מל' דא"ס דמשם שרש גילוי הקו כנ"ל 599 בענין ודברו בהם כו' דאופן המשכתו הוא בבחי' רצו"ש דוקא כו', וכשם שהאור והחיות שמן המאציל אל הנאצלים הוא בבחי' רצו"ש כמו"כ מאצי' לבי"ע הוא ג"כ בבחי' רצו"ש וכמ"ש 600 היא מתהלכת בין החיות וכת' מתהלכת ולא מהלכת היינו ב' בחי' הילוך בבחי' רצוא ושוב, כי להיות שאין ערוך אצי' לבי"ע ולכן נק' אצי' בכלל אש לגבי בי"ע להיותו מובדל מהם כו', ולכן המשכת החיות ממל' דאצי' לבי"ע א"א להיות בבחי' המשכה

ל) ויובן דבר זה במוחש מהתהוות האותיות כידוע 589 דאותיות השכל ה"ה מתהווים מן השכל ולכן בכל גילוי אור שכל יש אותיות המלבישים את השכל כו' (ושרש האותיות בעצם הם למעלה מהשכל 401 אלא שהתהוותם בפועל הוא ע"י השכל כו', וכמו"כ הוא בענין הכלים למעלה כו' כידוע 589), ואנו רואין דלפעמים אין המשפיע מוצא בעצמו אותיות במה להלביש את השכל והיינו מצד ההתפשטות והתגלות האור שמאיר בתוקף (וכמו 590 מי שאינו יכול להסביר שכל לזולתו כידוע שיש חכם שכל שכל בכוחו לגלותו ולהסבירו אל הזולת ויש שהוא חכם גדול ומבין את השכל היטיב לעצמו אבל אינו יכול להסבירו לזולתו שאין לו אותיות 591) (וכמו"כ ענינים והצעות כו') במה להלביש את השכל כו', והיינו לפי שכל גילוי אור שכל מאיר אצלו בבחי' כללית לבד, וידוע דכל אור כללי הוא בבחי' תוקף הגילוי לכן אינו נמצאים אצלו אותיות (ומשו"ז אינו בא ג"כ בריבוי ענינים כו') במה להלבישו כו' וכמ"ש במ"א, כמו"כ יובן גם בזה שמאיר אצלו השכל בגילוי בפרטיות מ"מ כאשר בכל פרט מאיר אצלו ריבוי אור אין אצלו אותיות להלביש את השכל כו', ובהכרח שיסלק את אור השכל לפי שעה ולא שמסתלק לגמרי כ"א שיסתלק לפי שעה ההתפשטות והגילוי ממנו ומרגיש אז את האור השכל בבחי' ריחוק לבד ואז ימצא אותיות שילביש בהם את האור והגילוי הקודם כו'.

ובדוגמא כזאת יובן למעלה בהתהוות הכלים דמבחי' גילוי האור לבד לא הי' אפ"ל התהוות הכלי כ"א דוקא כאשר האור חוזר ומסתלק אז נתהווה הכלי ואז חוזר האור ומאיר בהכלי כו', אמנם גם לאחר שנתהווה הכלי צ"ל ג"כ מטולמ"ט לפי שאין כח בהכלי לסבול את האור ואם הי' רק בבחי' מטי הנה גם לאחר התהוות הכלי הייתה מתבטלת ממציאותה ולזאת צ"ל ולא מטי ואח"כ חוזר ונמשך כו', וגם מצד האור להיות שאינו בערך הכלי א"א שיהי' בבחי' התיישבות ממש בהכלי כ"א בבחי' מטולמ"ט דבאופן כזה דוקא אפ"ל התחברות האור בהכלי ע"י בחי' התפשטות והסתלקות והתפשטות כו'. וזהו והחיות היינו בחי' החיות מאוא"ס שנמשך בהכלים הוא בבחי' רצוא ושוב ותחלה השוב בחי' מטי ואח"כ הרצוא בחי' ולא מטי כו', וגם י"ל שהרצוא הוא בחי' המשכה והגילוי וע"ד מ"ש 592 מגדול עוז כו' בו ירוץ צדיק דפי' ירוץ הוא המשכה מלמעלמ"ט שהוא המשכת יסוד למל' וכמ"ש במאוא"א מע' ר' סעי' י"ג ריצה מצד היסוד כו', וכמו"כ הו"ע הרצוא שהוא המשכה ואח"כ השוב הוא שמסתלק ועולה למקורו וחוזר ונמשך כו'.

ל) **והנה** עוד יש טעם מה שהחיות הוא בבחי' רצו"ש דהנה נת"ל 593 דהמשכת האור מכמו שהי' כלול במאור ה"ז ירידה גדולה לגבי האור דשם הי'

(594) ראה לעיל פרק יב (ע' 000).

(595) ע"פ תצא כב, ו.

(596) ראה לקו"ת שה"ש ד, ד. סה"מ תרח"ץ ע' לא.

(597) ירמ"י כג, כט.

(598) לזח"א ד, ב – עה"פ ישעי' נא, טז. הובא גם בלקו"ת הוספות לויקרא נד, א.

(599) פרק כו (לעיל ע' 000).

(600) יחזקאל א, יג. וראה תו"א יתרו עג, ד.

(589) ראה סה"מ עת"ר ע' לג ואילך. תרפ"ט ע' 256 ואילך. תרצ"ב ע' עה.

(590) בכת"יק חסר סיום החצו"ג. ואוצ"ל לאחר יציבות „אותיות להלביש את השכל כו'".

(591) ראה גם המשך תרס"ו ע' תמו ואילך.

(592) משלי יח, יו"ד.

(593) פרק כח (ע' 000).